

Od autora	7
PRZYMUS PIERWSZY 1939–1945.	9
Tak się wszystko zaczęło	11
To nie były gołębie.	12
Pierwszy zapach	13
Między młotem a kowadłem	15
Pierwsze strzały	16
Ucieczka przed czerwonymi.	17
Szkoła może być miła	18
W pysku gestapowskiego psa	19
Spotkanie po latach	21
Okupacyjna codzienność	22
Nagła wizyta i jej skutki	23
Wszystkie siły dla frontu	25
Akcja mamy w gestapo	26
Smród nie dla wszystkich	27
„Czystość” przede wszystkim	28
W drodze po śmierć	29
Pociągi pod nadzorem	30
Transporty jeńców	31
Koniec prosiaka i wojny	32
Ewakuacja prosiaka	33
Ostatnie spotkanie z butami	35
Epilog wojny bez butów	37
PRZYMUS DRUGI 1974–1979	39
Karabin i naboje	41
Łużyckie święto	42
Ani kroku bez opiekuna	43
Kto ma karabin, a kto naboje	45
To nie tylko charakter	46
Dziesięcioro przykazań	47
Obozowy specjalista	49
Najpierw zadzwoni do mnie	51
Dlatego potrzeba ich sprawdzić	53
Jeden na stu	54
Spotkania z władzą	55

Kabel i Honecker	56
Mogę być następny	58
Jak rozwiązywałem krzyżówki	58
Powtórka z Jaroszewicza	60
Przestrzeń życia	61
Cieszyć się tym, co się ma.	63
Miłość czy praca	64
Węgorze i benzyna.	66
Wzniesienia i błota.	67
Ponumerowani robotnicy	69
Może jedynie ambicje	70
Po dwóch stronach muru	72
Słoneczna strona	74
Politycy chcą rozmawiać	77
Zwrot dzieł Kolberga	80
Na tropie zabytków	82
Demokracja pod lufami	83
Widzieć nie znaczy być	84
Umycie rąk wystarczy	86
A gdzie są Rosjanie?...	87
Byli i czuwali	88
Okupant czy gwarant?	90
Największy wróg	91
Pierwsze spojrzenie za Łabę	93
Inny świat?	94
Polacy najlepsi	96
Powstańcze korzenie Ruhry	97
Emigracyjne rozterki.	99
A jednak kuzyn	101
Prowincjonalne i historyczne	103
Dlaczego właśnie tu?	105
Wyrozumiałość.	107
Obozowe spotkanie	109
Oryginalne powołanie	112
Tam, gdzie Chrystus chodzi	114
Czy już poznałem Niemców?	117
Niemcy znów w Polsce.	119
Radziwiłł proponuje Majdanek	120
Zawiedli też Potoccy	122
Pani de Château podaje konto	123

Ci, którzy odmówili	125
Spotkanie z von Bismarckiem	129
Vipowskie spotkania	133
PRZYMUS TRZECI 1984–2007.	143
Trudne początki.	145
Pierwsze kroki	146
Moi najbliżsi sąsiedzi	148
Przygoda ze szkołą.	149
Klamka, pieski i żywioł	151
Różne przeżycia wojenne	155
Moi poprzednicy.	156
Ilse odwiedza Polskę	158
Czy wszyscy pochodzą z Polski?	161
Generał ze sztandarem pokoju.	164
Esesmani prowadzą do Bitburga.	166
Zjazd trupich czaszek	167
Winni, ale czy ukarani?.	169
Śmierć dawała dochody	173
Ochoczy wykonawcy	175
Agonia czy odrodzenie?	177
Zjazd neofaszystów	179
Odzyskamy prawowitą własność	180
Upadek nie jest wzlotem.	182
Miejsca dumy czy przestrogi?	184
Broń, która miała uratować	185
Co myśli młodzież i gigantomania	189
Bunkry i nostalgia	192
Co myśli młodzież, a co dorośli?	194
W cieniu terroryzmu	199
Tradycje i obowiązki.	201
Wolność i bezpieczeństwo.	202
Jadę do Kreuzberga	205
Integracja jak zaręczyny	207
Trzeba być optymistą	207
Ponure echo	208
Szanse euroregionu	213
Raczej Ślązak niż Niemiec.	215
Historia w drugą stronę	217
Zmieniają się czasy i ludzie	219

Czy grożą nam odszkodowania?	221
Steinbach wychodzi z cienia.	221
Gorące spotkania i rozmowy	223
Mówi szefowa „wypędzonych”	224
Pawelka i Hupka zabierają głos	226
Inne głosy w tej sprawie	227
Co myślą przesiedleńcy	230
Nowoczesna kolonizacja	231
Jak zrobić remanent?	233
Prywatyzacja po niemiecku	236
Kosztowności z tradycją	238
Nie zawsze doskonale	240
Księcia z hrabią różni historia	244
Więcej fantazji	248
Nie można wysadzić w powietrze historii	250
Ślady wojskowych butów	252
Polacy w niemieckich koszarach	257
Niecodzienne spotkanie	258
Jak to jest z Bundeswehrą?	261
A jak z Rosją ?	262
Ruszają „czerwone” transporty	263
To, co po nich zostało	264
Tam gdzie kiedyś...	266
Kosztowna przeprowadzka	268
Plac trzech liter „P”	270
Czy zmieniło się wszystko?	272
Most do Unii	275
Jest co połączyć	277
Zacząć od młodzieży.	279
Co zrobiono i co ich czeka.	280
Nie ma na co czekać	282
Otwarta śluza	283
Ci naiwni	284
Ryzykowna nielegalność.	285
Wstydlawy zawód	286
Jak to jest z przestępczością?	289
Nie można zeżreć tak dużo...	291
Wielbić świętego, kochać złodzieja	293
Jaki jest wizerunek Polaka?	294

„Polnische Wirtschaft”	296
Czy się zbliżyliśmy?	297
Polacy w oczach Niemców	298
Kowalski spotyka Schmidta	300
Zaufanie i dobra marka	302
Jakie są uprzedzenia?	303
Nic o nas bez nas	304
Zamiast posłowania	306
Czy Niemcy się zmienili?	311
Niemcy starzeją się	313
Nie ma Niemca?	314
Bibliografia	321